

<https://doi.org/10.5817/RPT2025-1-1>

ORIGINALITA AUTORSKÉHO DÍLA V PRÁVU ČESKÉM, FRANCOUZSKÉM A V JUDIKATUŘE SDEU

KRISTÝNA KORBELOVÁ¹

ABSTRAKT

Příspěvek se zabývá pojetím originality autorského díla ve francouzském právu a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“). Věnuje se historickému i doktrinárnímu vývoji tohoto pojmu ve francouzském prostředí, včetně subjektivní koncepce Henriho Desboia a její transformaci vlivem moderních rozhodnutí francouzských soudů. Zároveň analyzuje, jak francouzské chápání originality ovlivnilo judikaturu Soudního dvora a jak tento soud harmonizoval standard originality v Evropské unii. Pozornost je věnována i srovnání s českou právní úpravou a jejím vztahu k pojmu jedinečnosti a původnosti díla. Článek si klade za cíl poukázat na skutečnost, že unijní právo směřuje ke sjednocení pojmu originality a snaží se překonávat národní specifika.

KLÍČOVÁ SLOVA

Autorské právo; originalita; jedinečnost; původnost; Francie; SDEU; harmonizace

ABSTRACT

The article explores the concept of originality in copyright works under French law and in the case law of the Court of Justice of the European Union (hereinafter the "Court of Justice"). It examines the historical and doctrinal development

¹ Mgr. Kristýna Korbelová je absolventkou Právnické fakulty Masarykovy univerzity a dlouhodobě se zajímá o autorské právo v českém a ve francouzském právním prostředí. Tématem článku se podrobněji věnovala ve studentské soutěži SVOČ a v diplomové práci. Kontaktní e-mail: 508577@muni.cz, kristyna-korbelova@seznam.cz

of this concept in the French legal tradition, including Henri Desbois' subjective theory and its transformation under the influence of modern decisions by French courts. At the same time, it analyses how the French understanding of originality has influenced the Court's case law and how the Court has worked to harmonize the standard of originality within the EU. The article also draws comparisons with Czech copyright law and its relation to the concepts of uniqueness and originality. The aim is to highlight the trend in EU law toward the unification of the notion of originality and the effort to overcome national specificities.

KEYWORDS

Copyright Law; Originality; Uniqueness; Authorship; France; CJEU; Harmonization

1. ÚVOD

Tento článek jsem se rozhodla zpracovat z důvodu zájmu o proměnlivost pojetí originality autorského díla napříč právními systémy a rovněž napříč časem. Originalita je vedle dostatečně přesného a objektivního vyjádření hlavní podmínkou autorskoprávní ochrany díla. Téma originality autorského díla je aktuální především proto, že s vývojem moderních technologií přibývá stále více nových typů děl, u kterých není zcela jasné, zda je podrobit autorskoprávní ochraně. Soudní dvůr přitom vytvořil jednotnou unijní definici originality, kterou dále v rozsudcích rozvíjí. Unijní pojetí však může být stále do určité míry nejednoznačné a působit obtíže při jeho aplikaci na nové typy děl prostřednictvím národních soudů.

Originalita je navíc pojem velmi subjektivní. Různé slovníky obecný pojem originality definují například takto: „1. je to něco nového, právě vytvořeného, co zažívá svoji první existenci; 2. je to něco zcela odlišného od všeho, co existovalo předtím; 3. představuje původ, zdroj, první exemplář nebo nejstarší podobu díla, z něhož lze pořizovat rozmnoženiny; 4. je to něco atraktivní a zajímavý neobvyklým způsobem.“² Každá z daných možností uvedených v roz-

² AZORO, Chukwubuike, AGULEFO, Queen O. Original under the law of copyright is distinct from the ordinary meaning of „original“: A discourse. *International Journal of Law*. 2021, roč. 7, č. 6, s. 30.

ličných slovnících vykládá originalitu jiným způsobem. Lze shrnout, že na tom, co je originální, nepanuje ve společnosti shoda.

Konsensus není dosažen ani v případě odborného právního termínu originalita autorského díla, neboť takový termín není v zákonných předpisech, jako je například český zák. č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (*autorský zákon*), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“), definován. Přitom právě kritérium originality je vedle požadavku dostatečně přesného a objektivního vyjádření hlavní podmínkou existence autorského díla.

Článek cílí na objasnění vazeb mezi českým, francouzským a unijním přístupem k originalitě autorského díla a blíže se zabývá inspirací Soudního dvora francouzskou koncepcí originality a problematikou eurokonformního výkladu unijního pojmu originality. Účelem článku je vymezit nejen existující rozdílnost v přístupu k originalitě ve Francii, v Evropské unii a v tuzemsku, nýbrž především nalézt a popsat podobnosti mezi unijním a národním pohledem na originalitu autorského díla. V článku nejprve představím vývoj pojetí originality autorského díla v českém právním prostředí, přičemž budu analyzovat především texty významného právníka Karla Knapa a vysvětlím rozdíl mezi dvěma standardy originality v ustanovení § 2 odst. 1. a odst. 2 českého autorského zákona, kterými jsou *jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora* a originalita ve smyslu *původnosti*. Zaměřím se na výklad jedinečnosti autorského díla v judikatuře Nejvyššího soudu.

V další části článku se budu soustředit na vývoj standardu originality ve francouzské doktríně a judikatuře. Analyzuji subjektivní a objektivní pojetí originality. Představím myšlenky francouzského právníka Henriho Desboia a ty budu následně komparovat s názory Karla Knapa. V závěru kapitoly uvedu také možný kompromis mezi francouzskou subjektivní a objektivní koncepcí originality, které stojí do jisté míry vůči sobě v opozici.

Závěrem se budu věnovat pojetí originality autorského díla v judikatuře Soudního dvora. Vymezím, jakým způsobem ovlivnilo francouzské chápání definice originality první unijní rozsudky týkající se problematiky originálních děl. Poté se budu znovu soustředit na českou judikaturu vrcholných

soudů a vymezím, zda je napříč českému odlišnému pojetí originality autorského díla zachován eurokonformní výklad respektující unijní originalitu. V poslední kapitole nastíním předpokládaný budoucí vývoj unijní definice originality na základě aktuálních předběžných otázek k Soudnímu dvoru podaných švédským a německým soudem.

2. ORIGINALITA V ČESKÉM PRÁVNÍM PROSTŘEDÍ

2.1 JEDINEČNÝ VÝSLEDEK TVŮRČÍ ČINNOSTI

Český autorský zákon definuje v ustanovení § 2 odst. 1 nejprve předmět autorského práva, kterým je dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké. Takové dílo má být dále dle ustanovení zákona vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě a musí se jednat o jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora. Vedle kritéria jedinečného výsledku je v ustanovení § 2 odst. 2 obsažen požadavek původnosti díla, který se však vztahuje pouze na dílo počítačového programu, fotografie a výtvoru vyjádřeného postupem podobným fotografii.

Jedinečný výsledek díla a původnost díla tvoří v českém právním systému dva standardy originality. Podívejme se nyní na chápání originality díla v české doktríně a judikatuře, které objasňují pojmy jedinečnosti a původnosti uvedené v ustanovení § 2 odst. 1 a odst. 2 autorského zákona.

S pojmem individualita, od které se následně odvíjí pojem jedinečnost díla, pracoval především významný český právník Karel Knap. Uvádí, že individualita je jedním z pojmových znaků autorského díla a vysvětluje ji následovně: „*Pouze to dílo, které může pocházet jen od určité osoby, je individuální ve smyslu autorskoprávního významu tohoto adjektiva.*“³ Knap tedy hovoří o specifické individualitě díla v autorskoprávním významu.⁴ Karel Knap současně uvádí, že autorské dílo by mělo být absolutně nové, a to

³ KNAP, Karel. Užití autorského díla. *Aktuální otázky práva autorského, práv průmyslových, práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s.26.

⁴ Autorskoprávní individualita tkví ve výsledku tvůrčí fantazie autora. KNAP Karel. Quo Vadis současného autorského práva. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s. 15.

také v určitých prvcích v případě tzv. závislých děl.⁵ To znamená, že při autorskoprávní tvorbě musí vždy vytvořen nový statek, který dosud neexistoval. Vytvoření dvou stejných děl nezávisle na sobě v pojetí autorskoprávní individuality Karla Knapa nepřipadá v úvahu. Pokud by taková situace nastala, jedno z děl bude plagiátem.⁶

Knap dále nesouhlasí se subjektivně pojatou originalitou, která je zastávána francouzským právníkem Henrim Desboiem (viz *podkapitola 3.1*). Autorskoprávní individualita vylučuje na sobě nezávislou tvorbu dvou totožných děl, protože není ze samotné povahy zcela individuálního díla možná. Subjektivní koncepce originality připouští pravý opak, a tedy náhodné vytvoření shodných děl. Pokud by dvě stejná díla vytvořená nezávisle na sobě skutečně vznikla, ani jedno tak nemůže splnit znak autorskoprávní individuality. Karel Knap tento svůj závěr osvětluje tím, že jedinečný výsledek, který je důsledkem individuality díla, je jedinečný právě v tom smyslu, že není prakticky možné, aby byl tentýž výsledek dosažen u výtvaru i jinou osobou.⁷

Jak bylo již uvedeno výše, autorskoprávní individualita Karla Knapa je těsně spjata s pojmem jedinečnosti. Telec a Tůma v komentáři k českému autorskému zákonu uvádí, že autorskoprávní individualita je v českém právním prostředí chápána ve smyslu tzv. statistické jedinečnosti.⁸ Tato jedinečnost nesmí být pochopena jako jedinečnost stoprocentní. Koncepce

⁵ Překlady a odvozená zpracování děl, které recipují dílčí prvky děl původních a postrádají tak v těchto svých součástech autorskoprávní individualitu.

⁶ S myšlenkou Karla Knapa ohledně absolutní novosti v případě odvozených děl se ztotožnil také Nejvyšší soud v Rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24.03.2021, sp. zn. 27 Cdo 2023/2019. Věc se týkala posouzení možnosti autorskoprávní ochrany slovního obratu *Jak je důležité mítí Filipa*, jakožto překladu původního názvu díla Oscara Wildea *The Importance of Being Earnest*: „V těchto případech vedle sebe paralelně existuje jak prvotní dílo, které bylo zpracováno, resp. přeloženo do jiného jazyka, tak zpracování, resp. překlad, jako nové dílo samostatné, byť vzniklé odvozeně.“

⁷ Knap Karel. Quo Vadis současného autorského práva. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s. 29.

⁸ TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. [online]. In: *beck-online.cz*. [online]. 2019. [cit. 30. 04. 2025]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy-muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk5tlge4q&refSource=search&ols=telec%20a%20t%C5%AFma%20autorsk%C3%BD%20z%C3%A1kon%20koment%C3%A1%C5%99&searchType=normal&searchScope=all>

statistické jedinečnosti byla původně vytvořena švýcarským profesorem Maxem Kummerem a popsána v jeho díle *Das urheberrechtlich schützbares Werk*. Dle něj se jedná pouze o jedinečnost pravděpodobnostní.⁹ To znamená, že za jedinečné se považuje pouze dílo, které se liší od všeho, co existuje a rovněž od toho, co by existovat mohlo. Díky koncepci statistické jedinečnosti se prosadilo nové chápání originality autorského díla. Karel Knap rovněž konstatuje, že jedinečnost autorského díla je důsledkem individuálního výsledku tvůrčí činnosti.¹⁰ Na Kummerovu koncepci statistické jedinečnosti tak navazuje a přejímá ji. Nejvyšší soud v několika svých rozsudcích vysvětluje, že ve větší části kontinentální Evropy se autorskoprávní individualita díla prosadila jako statistická pravděpodobnost jedinečnosti díla: „Z toho pak nauka, alespoň ve větší části kontinentální Evropy, odvozuje teoretickou koncepci autorskoprávní individuality díla relativněji chápanou ve smyslu statistické pravděpodobnosti jedinečnosti díla.“¹¹

Lze tedy shrnout, že české chápání originality autorského díla je ovlivněno pojetím statistické jedinečnosti v koncepci vytvořené Maxem Kummerem. Český Nejvyšší soud akcentuje právě jedinečnost díla ve smyslu statistické jedinečnosti, která indikuje určitou objektivní novost v díle.

2.2 PŮVODNOST DÍLA

Požadavek původnosti počítačového programu, databáze a fotografie v ustanovení § 2 odst. 2 autorského zákona je přímým důsledkem implementace tří unijních směrnic.¹² Tyto směrnice, a tedy v důsledku také au-

⁹ KUMMER, Max. *Das urheberrechtlich schützbares Werk*. Bern: Stämpfli, 1968, s. 67.

¹⁰ KNAP, Karel. *Užití autorského díla. Aktuální otázky práva autorského, práv průmyslových, práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s. 26.

¹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.03.2007, sp. zn. 30 Cdo 739/2007, Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.08.2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016, Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.03.2021, sp. zn. 27 Cdo 2023/2019.

¹² Úroveň originality ve smyslu její původnosti byla pro dílo fotografie stanovena v čl. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících, pro dílo počítačového programu v čl. 1 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů a pro dílo databáze v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.

torský zákon stanoví, že výše uvedená vyjmenovaná díla jsou autorskými díly při splnění podmínky původnosti v tom smyslu, že jsou autorovým vlastním duševním výtvozem. Jak bude dále analyzováno v kapitole 4, Soudní dvůr aplikuje kritérium originality ve smyslu vlastního duševního výtvoru uvedeného v dílčích směrnících obecně pro veškerá autorská díla.¹³ Nespecifikuje, že by se měl termín vztahovat pouze na některé typy děl, jako je počítačový program, databáze a fotografie. Zcela shodně se k tomu vyjadřuje rovněž Zibner: „Z analýzy originality plyne při jejím užším chápání plná harmonizace s pojmem původnosti. V této oblasti reflexe nepřináší nové poznatky. Jednotlivé směrnice jsou v členských státech implementovány a ochrana vybraných statků je v této oblasti harmonizována. V oblasti jedinečnosti se věc má ale zcela opačně.“¹⁴ Z tohoto konstatování vyplývá, že český pojem původnosti lze ztotožnit s užším chápáním originality definované ve výše uvedených třech unijních směrnících.

Soudní dvůr poprvé vymezil, že se originalita ve smyslu vlastního duševního výtvoru autora uplatní pro autorská díla bez rozdílu již v roce 2009 v Rozsudku SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, Infopaq International (dále jen „Rozsudek Infopaq“). V České republice se však i v rozhodnutích vydaných po přelomovém Rozsudku Infopaq objevuje měřítko originality ve smyslu statistické jedinečnosti, které však, jak je výše uvedeno, nekoresponduje s unijním kritériem originality díla. Koukal ve své monografii uvádí, že „Nový pohled na „jedinečnost“ autorského díla by se, dle našeho názoru, měl primárně opírat o závěry, které vyplývají z rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.“¹⁵ Zibner k postupu českých soudů dodává: „Zde totiž (v oblasti kritéria jedinečnosti – pozn. autora) národní jurisdikce ze svého požadavku jedinečnosti neustoupily a stále tento vyšší standard zastávají.“¹⁶ České pojetí jedinečnosti by mělo být primárně vykládáno v souladu s judi-

¹³ Rozsudek SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, Infopaq International, bod 37: „Za těchto podmínek lze autorské právo ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 2001/29 uplatnit pouze ve vztahu k předmětu, který je původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvozem.“

¹⁴ ZIBNER, Jan. Originalita v pojetí práva Evropské Unie. *Revue pro právo a technologie*. 2017, roč. 8, č. 15, s. 220.

¹⁵ KOUKAL, Pavel. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2019, s. 79.

katurou Soudního dvora, což se však zatím v určitých, výše příkladně uvedených případech neděje (blíže viz podkapitola 4.2).

3. ORIGINALITA DÍLA VE FRANCOUZSKÉM PRÁVNÍM PROSTŘEDÍ

Francouzský zákoník upravující práva k duševnímu vlastnictví včetně práva autorského¹⁷ se k originalitě autorského díla vyjadřuje mnohem stručněji než český autorský zákon. V čl. L 112-4, který poskytuje ochranu názvům autorských děl, je stanoveno pouze následující: „*Název autorského díla, pokud má originální charakter, je chráněn jako dílo samotné.*“¹⁸ Originalita autorského díla je tak ve Francii definována především soudy.

V této části článku představím originalitu díla popsanou z hlediska francouzské subjektivní koncepce, která klade důraz na osobní otisk autora v díle. Poté se budu věnovat do jisté míry opačnému hledisku objektivní koncepce, jejíž podstatou je kritérium novosti.

3.1 SUBJEKTIVNÍ KONCEPCE ORIGINALITY DÍLA

Francouzský právník Henri Desbois pojem originality díla uceleně představil ve svém pojednání vydaném v roce 1950.¹⁹ Zdůrazňoval subjektivní charakter originality a snažil se její obsah specifikovat u každého, v té době existujícího žánru díla. V jeho monografii se dočteme následující: „*K tomu, aby dílo bylo způsobilé pro autorské právo, stačí, aby bylo originální v subjek-*

¹⁶ ZIBNER, Jan. Originalita v pojetí práva Evropské Unie. *Revue pro právo a technologie*. 2017, roč. 8, č. 15, s. 220.

¹⁷ Francouzský zákon č. 92-597, ze dne 1. 7. 1992, Code de la propriété intellectuelle, ve znění pozdějších předpisů. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. Poslední úprava 13.03.2025. [30. 04. 2025]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069414/

¹⁸ Vlastní překlad. „*Le titre d'une œuvre de l'esprit, dès lors qu'il présente un caractère original, est protégé comme l'œuvre elle-même.*“ Francouzský zákon č. 92-597, ze dne 1. 7. 1992, Code de la propriété intellectuelle, ve znění pozdějších předpisů. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. Poslední úprava 13.03.2025. [30. 04. 2025]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069414/

¹⁹ LUCAS, André, LUCAS, Henri-Jacques. *Traité de la propriété littéraire et artistique*. 3. vydání. Paris: LexisNexis, 2006, s. 126.

*tivním slova smyslu: nemusí být nové v objektivním slova smyslu.*²⁰ Z toho vyplývá, že objektivní posouzení originality díla prostřednictvím pohledu třetích osob může být zanedbána. Subjektivní koncepce originality navíc připouští autorskoprávní ochranu dvou shodných děl.²¹

Ve francouzské judikatuře je subjektivní koncepce originality vyjádřena slovy „*otisk/odraz osobnosti autora*“ nebo „*otisk/odraz talentu autora*.“²² Existuje nespočet příkladů z praxe francouzského soudnictví. Uveďme nejprve Kasačním soudem konstatovaný otisk osobnosti autora přítomný ve vytvořených náušnicích: „*(...) že kombinace každé z těchto obručí s kulatým broušeným a vsazeným kamenem, tak, jak byly tyto kombinace popsány ve skutkovém tvrzení, dávají každému modelu zvláštní celkový estetický vzhled, který je výsledkem tvůrčího úsilí a odráží osobnost autora.*“²³ Citový osobní otisk může být přítomen i ve fotografii: „*(...) technickou kvalitou obrazu, osvětlením, úhlem rámování, jedinečností inscenace vzniklou volbou místa (přímořská promenáda) a tím, že se jedná o neodmyslitelnou sekvenci vyvolávající humorný a poetický efekt pro zrod určité emoce u diváka (pár sedící na lehátkách zády po směru větru na první fotografii a prázdná lehátka nafouklá větrem jako plachty na druhé fotografii), vyzařuje tato série nespornou originalitu, vyznačující se osobním citovým otiskem svého tvůrce.*“²⁴ Nakonec francouzský soud spatřuje osobní otisk talentu autora i v tvorbě sochařských děl, v tomto případě se

²⁰ DESBOIS, Henri. *Le droit d'auteur en France*. 3. vydání. Paris: Dalloz, 1978, s. 5.

²¹ Henri Desbois s pomocí názorného příkladu s malíři vysvětluje, že lze chránit dvě totožná díla s odlišným otiskem osobnosti autora: „*Zde jsou dva malíři, kteří, aniž by se navzájem poradili a slíbili si vzájemnou podporu, jeden po druhém zachycují na svých plátech stejné místo, ve stejné perspektivě a za stejného osvětlení. Druhá z těchto krajin není nová v objektivním slova smyslu, neboť první krajina má hypoteticky stejné místo jako námět. Skutečnost, že není nová, však není překážkou pro zjištění, že je originální: oba malíři byli tvůrčím způsobem aktivní a nezávisle na sobě zpracovávali stejný námět.*“ DESBOIS, Henri. *Le droit d'auteur en France*. 3. vydání. Paris: Dalloz, 1978, s. 5.

²² V původním francouzském znění „*l’empreinte de personnalité d’auteur*“ nebo „*l’empreinte du talent créateur personnel*.“

²³ Cour de Cassation, Chambre commerciale, du 25 mars 1991, 89-11.204. Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007119756/> Vlastní překlad. „*(...) que les combinaisons de chacun de ces estampés à une pierre taillée ronde et sertie, telles que ces combinaisons ont été décrites dans l'exposé des faits, donnent à chaque modèle un aspect d'ensemble particulier, esthétique, qui relève de l'effort créateur et reflète la personnalité de l'auteur.*“

jednalo navíc o spor dvou spolupracujících sochařů: „(...) některé postoje a výrazy byly přijaty prvním sochařem a nebyly jím diktovány,“ tudíž byly „otiskem tvůrčího talentu druhého sochaře“ a nakonec by sochy „byly jiné, pokud by byly výlučným dílem prvního sochaře.“²⁵

Subjektivní koncepce originality stanoví, že má-li být dílo originální, je to proto, že je v něm přítomen autor. Lze rovněž uvést, že dílo je v takovém případě samotným prodloužením autora. Jak bude dále analyzováno v podkapitole 4.1, inspiraci subjektivní koncepcí originality lze vnímat i v rozhodování Soudního dvora.

3.2 OBJEKTIVNÍ KONCEPCE ORIGINALITY DÍLA

Subjektivní koncepce originality, která vyvozuje originalitu díla z otisku či z odrazu osobnosti jeho autora, stojí v určitém protikladu s objektivním pojmem *novost*. Objektivní koncepce originality však novost díla vnímá jako základní kámen originality. Hlavní rozdíl mezi oběma koncepcemi můžeme pozorovat v možnosti autorskoprávní ochrany dvou shodných děl. Dle subjektivní koncepce originality každé z totožných děl může vzniknout nezávisle na tom druhém a obě díla reflektují otisk osobnosti jiného autora.²⁶ Jak již bylo zmíněno v podkapitole 2.1, s takovým pohledem nesouhlasí český právník a zastánce autorskoprávní individuality díla, Karel Knap. V případě dvou totožných děl nemůže být dle jeho úvahy žádné z nich individuální v autorskoprávním slova smyslu, a tedy ani statisticky jedinečné.

²⁴ Tribunal de grande instance de Nanterre, 1ere chambre, du 10 mars 1993. *La Revue Internationale du Droit d'Auteur*. 1994, č. 157, str. 347. Vlastní překlad. „(...) la qualité technique de l'image, de l'éclairage, de l'angle de cadrage, la singularité de la mise en scène créée par le choix du lieu (promenade du bord de mer avec barrière métallique) et des accessoires (chaises longues méditerranéennes et fauteuils en métal des villes balnéaires), et par le fait qu'il s'agit d'une suite indissociable provoquant un effet humoristique et poétique à l'origine d'une certaine émotion pour le spectateur, cet ensemble de deux clichés dégage une originalité incontestable marquée de l'empreinte émotionnelle personnelle de son créateur.“

²⁵ Cour de Cassation, Chambre civile 1, du 13 novembre 1973, 71-14.469. Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000006991012/> Vlastní překlad. „(...) que certaines attitudes, certaines expressions avaient été acceptées et non dictées par b... Et marquaient "l'empreinte du talent créateur personnel de g" et enfin que les sculptures "auraient été autres si elles avaient été l'y... Du seul b.“

²⁶ DESBOIS, Henri. *Le droit d'auteur en France*. 3. vydání. Paris: Dalloz, 1978, s. 5.

Proti tomuto chápání se rovněž staví francouzský právník Christophe Caron, který tvrdí, že v originálním díle musí být vždy určitý objektivně nový prvek, který originalitu podněcuje. V případě přítomnosti takového absolutně nového prvku v originálním díle není možné, aby vznikly dva shodné výtvary.²⁷

Novost jakožto kritérium originality díla se přitom rovněž objevila ve francouzské judikatuře, a to již v 19. století: „*V roce 1814 Kasační soud rozhodl, že kompilace může být chráněna, pokud zdaleka není pouhou kopií, (taková díla) jsou zároveň výsledkem koncepcí cizích autorovi a koncepcí jemu vlastních, podle nichž dílo získává novou formu a nový charakter. Novost však byla žádaná po celé devatenácté a na počátku dvacátého století.*“²⁸ Příkladem může být přímo rozsudek Kasačního soudu z roku 1965: „(...) *monopol práva využívat dílo „pro autory ornamentů bez ohledu na zásluhy a účel díla“; že toto právo existuje, jakmile je dílo nové a odlišné od předchozího veřejného statku; novost může vyplývat zejména z pouhého seskupení prvků, které již jsou veřejně dostupné, ale které nikdy předtím dohromady nevznikly.*“²⁹ Kritérium objektivní novosti je spíše než u autorského díla uplatňováno u práv, jako jsou patenty, průmyslové vzory či užité vzory. Samotné posouzení originality autorského díla prostřednictvím měřítka novosti tak bývá kritizováno³⁰ či pojmáno jako nedostatečné.

²⁷ TROLLER, Alois. Die Bedeutung der statistischen Einmaligkeit im urheberrechtlichen Denken. In: MERZ, H. a SCHLUEP, W., eds. *Recht und Wirtschaft heute: Festgabe zum 65. Geburtstag von Max Kummer*. Bern: Stämpfli, 1980, s. 271.

²⁸ VIVANT, Michel. *Droit d'auteur et droits voisins*. 5. vydání. Paris: Dalloz, 2018, s. 289.

²⁹ Cour de cassation, Chambre commerciale, du 23 mars 1965, 61-13.823, Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000006968996/> Vlastní překlad. „(...) *un monopole d'exploitation aux "dessinateurs d'ornements quels que soient le mérite et la destination de l'œuvre" ; que ce droit existe des lors que l'œuvre est nouvelle et se distingue du domaine public antérieur ; qu'en particulier, la nouveauté peut résulter d'un simple groupement d'éléments appartenant déjà au domaine public, mais qui n'a encore jamais été réalisé antérieurement.*“

³⁰ CARON, Christophe. *Droit d'auteur et droits voisins*. 7. vydání. Paris: LexisNexis, 2020, s. 88: „(...) *existent des nouvelles créations, qui ne sont pas véritablement originales, mais qui le sont parce qu'elles ont une valeur ajoutée, qu'elles sont nouvelles et qu'elles ne sont pas triviales.*“

3.3 ÚSILÍ AUTORA PŘI TVORBĚ DÍLA A PROVEDENÉ VOLBY

Kvůli kritice směřování originality s novostí jsou navrhovány určité kompromisy mezi subjektivní a objektivní koncepcí originality. Originalitu lze definovat jako vlastní duševní přínos autora, který je ve srovnání s díly stejné kategorie děl nový.³¹ Duševní přínos rovněž značí přínos něčeho *nového*, avšak ne absolutně, ale pouze ve srovnání s díly ve shodné kategorii, jako je například kategorie děl literárních či uměleckých.

Francouzský Kasační soud v rozhodnutí *Pachot* z roku 1986 zajímavě definuje originalitu počítačového programu skrze osobní úsilí autora díla, které přesahuje vázanost technickými aspekty počítačového programu: „(Autor počítačového programu – pozn. autora) prokázal osobní úsilí přesahující pouhou implementaci automatické a omezující logiky a že zhmotnění tohoto úsilí spočívalo v individualizované struktuře (...), odvolací soud, který tak rozhodl, že počítačové programy navržené panem Pachotem nesou znaky jeho duševního přínosu, zákonně odůvodnil své rozhodnutí tímto způsobem.“³² Poprvé zde francouzský vrcholný soud dovozuje originalitu z vynaloženého úsilí autora, které se odráží v prostoru pro volnou tvůrčí činnost. Tento tvůrčí prostor je pro originalitu díla klíčový, neboť jak uvádí Kasační soud, omezující logika počítačového programu stojí v opozici s duševním přínosem autora.

Jde-li navíc tvorba autora nad prostou omezující logiku, je v díle přítomna volba autora. Caron ve své monografii navrhuje kompromis mezi subjektivní a objektivní koncepcí originality následujícím způsobem: „(...) *originální je každý výtvor, nutně nový, který vyjadřuje osobnost svého autora*

³¹ DAVID, René. *International Encyclopedia of Comparative Law, Volume XIV: Copyright*. 1. vydání. Tübingen: Mohr Siebeck, 2007, s. 11.

³² Cour de cassation, Assemblée Plénière, du 7 mars 1986, 83-10.477, Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007016934/> Vlastní překlad. „*Les juges du fond ont souverainement estimé que leur auteur avait fait preuve d'un effort personnalisé allant au-delà de la simple mise en œuvre d'une logique automatique et contraignante et que la matérialisation de cet effort résidait dans une structure individualisée ; qu'en l'état de ces énonciations et constatations, et abstraction faite des motifs ci-dessus cités, critiqués par le pourvoi, la Cour d'appel, qui a ainsi retenu que les logiciels conçus par Monsieur Pachot portaient la marque de son apport intellectuel, a légalement justifié sa décision de ce chef.*“

*prostřednictvím jeho osobních voleb.*³³ Tato navrhovaná definice se velmi podobá unijnímu pojetí originality díla.

4. AUTORŮV VLASTNÍ DUŠEVNÍ VÝTVOR V JUDIKATUŘE SOUDNÍHO DVORA

Autorské dílo není v unijním právu nijak komplexně definováno. Tento přístup je shodný s francouzským právem, když definici autorského díla či jeho originality neobsahuje ani francouzský zákoník o právu duševního vlastnictví.³⁴ Při komponování charakteristiky autorského díla se Soudní dvůr opíral o již výše zmíněné tři dílčí směrnice,³⁵ které požadují, aby autorské dílo bylo původní ve smyslu vlastního duševního výtvoru autora. Soudní dvůr se inspiroval také systematikou Bernské úmluva o ochraně děl literárních a uměleckých, publikované pod č. 286/1936 Sb. m. s. (dále jen „Bernská úmluva“).³⁶

Pět přelomových rozsudků Soudního dvora vydaných postupně v letech 2009 až 2012 aplikují požadavek vlastního duševního výtvoru autora na odlišná díla, než je počítačový program, databáze či fotografické dílo. Pro tato vyjmenovaná díla přiřazují standard originality ve smyslu autorova vlastního duševního výtvoru zmíněné tři dílčí směrnice. V Rozsudku Infopaq z roku 2009 se Soudní dvůr v bodě 37 vyjádřil, že předmět je originální v případě, kdy je autorovým vlastním duševním výtvorem. Slovem

³³ CARON, Christophe. *Droit d'auteur et droits voisins*. 7. vydání. Paris: LexisNexis, 2020, s. 94.

³⁴ Francouzský zákon č. 92-597, ze dne 1. 7. 1992, Code de la propriété intellectuelle, ve znění pozdějších předpisů. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. Poslední úprava 13.03.2025. [30. 04. 2025]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069414/

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.

³⁶ Mimo tří směrnic zmiňujících vlastní duševní výtvor autora se Soudní dvůr při svém odůvodnění odvolal na úpravu v Bernské úmluvě, ze které vyplývá, že „Mimo tří směrnic zmiňujících vlastní duševní výtvor autora se Soudní dvůr při odůvodnění odvolal na úpravu v Bernské úmluvě, ze které vyplývá, že „ochrana některých předmětů jakožto literárních nebo uměleckých děl předpokládá, že tyto předměty představují duševní výtvory.“ Rozsudek SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, Infopaq International, bod 34.

„předmět“ implikuje, že tento standard originality se užije obecně pro další předměty, a nejen pro počítačový program, databázi či fotografii. Soudní dvůr tak extenzivně rozšiřuje pojem autorova duševního výtvoru i na ostatní typy děl.

Na Rozsudek Infopaq navazuje řada rozhodnutí, která unijní standard originality dále konkretizují. S pomocí následujících rozhodnutí Soudního dvora lze kritérium originality v jeho judikatuře shrnout a zároveň definovat jako „*vlastní duševní výtvor autora spočívající v provedení svobodných voleb³⁷ při tvorbě díla, díky kterým autor vyjádří své tvůrčí schopnosti/tvůrčího ducha originálním způsobem³⁸ a současně takové dílo odráží osobnost svého autora.*“³⁹

Soudní dvůr kombinuje ve svých rozsudcích týkajících se originality díla požadavek prostoru pro svobodné volby autora při tvorbě díla, díky kterým vyjádří své tvůrčí schopnosti s požadavkem odrazu osobnosti autora.

4.1 INSPIRACE FRANCOUZSKOU JUDIKATUROU

V judikatuře Soudního dvora se po vzoru výše uvedených francouzských rozhodnutí rovněž objevuje důraz na osobní otisk autora v díle při snaze o unijní definici originality, a to nejdříve v Rozsudku SDEU (třetího senátu) ze dne 1. 12. 2011 ve věci C-145/10, Painer (dále jen „*Rozsudek Painer*“). Ve Francii se naproti tomu osobní otisk autora v díle objevil již v Rozsudku z roku 1973.⁴⁰ Od té doby byla však tato subjektivní koncepce originality ve Francii překonána jiným pojetím originality, který akcentoval přítomnost objektivní novosti v díle či přítomnost duševního přínosu autora do

³⁷ Umožnění prostoru pro tvůrčí svobodu akcentoval Soudní dvůr v Rozsudku SDEU (třetího senátu) ze dne 22. prosince 2010 ve věci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace, bod 49 a v Rozsudku SDEU (velkého senátu) ze dne 4.10.2011 ve spojených věcech C-403/08 a C-429/08, Football Association Premier League Ltd, bod 98.

³⁸ Rozsudek SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, Infopaq International, bod 45, Rozsudek SDEU (třetího senátu) ze dne 22. prosince 2010 ve věci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace, bod 50.

³⁹ Odraz osobnosti autora byl poprvé uveden v případě originality fotografií v Rozsudku SDEU (třetího senátu) ze dne 1.12.2011 ve věci C-145/10, Painer, bod 88, a později rovněž v Rozsudku SDEU (třetího senátu) ze dne 12.09. 2019 ve věci C-683/17, Cofemel, bod 30, následně také v Rozsudku SDEU (pátého senátu) ze dne 11.6.2020 ve věci C-833/18, Brompton Bicycle, bod 23.

díla. Soudní dvůr používá poněkud subjektivní pojem otisk či odraz osobnosti autora v definici unijního standardu originality aktuálně i v novějších rozsudcích, kde jej spojuje s díly jako je skládací jízdní kolo či oděv.⁴¹

Caron doplňuje, že Soudní dvůr akcentem na odraz či otisk osobnosti autora uznává subjektivní koncepci originality, představenou Henrim Desboiem: „*Soud totiž zdaleka nezakládá na objektivní novosti, ale uznává subjektivní originalitu tím, že ji výslovně spojuje s autorem, který je fyzickou osobou.*“⁴² Soudní dvůr dle mého názoru neklade hlavní a výlučný důraz pouze na odraz osobnosti autora v díle. Vlastní duševní výtvar spojuje primárně s možností činit volby při tvorbě autora. Důvod akcentu na osobní otisk autora v díle v judikatuře Soudního dvora může být vysvětlován různě. Je možné se například domnívat, že soudci Soudního dvora nechtěli přerušit kontinuitu mezi francouzským a unijním pojetím standardu originality: „*(...) soudci se zjevně rozhodli zachovat existenci volby autora jako kritéria ochrany, aniž by však opustili všechny staré reference.*“⁴³ Osobně si však myslím, že pro kontinentální systém práva se otisk autorovy osobnosti stal natolik tradičním aspektem originálního díla, že v unijní a ve francouzské judikatuře nemůže chybět. V dnešním světě technických autorských děl je však ústředním unijním kritériem originality možnost svobodné volby autora, která je *expressis verbis* uváděna v judikatuře Soudního dvora a poskytuje tak přímý „návod“ pro rozhodování soudů členských států EU.

Jsou-li volby autora v průběhu tvorby díla hlavní podmínkou unijního standardu originality díla, lze se i v tomto případě domnívat, že se Soudní dvůr inspiroval francouzskou judikaturou.

⁴⁰ Již výše uvedený případ s otiskem tvůrčího talentu autora sochařského díla: Cour de Cassation, Chambre civile 1, du 13 novembre 1973, 71-14.469. Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000006991012/>

⁴¹ „*(...) k tomu, aby mohl být určitý předmět považován za originální, je zároveň nezbytné a dostačující, odráží-li osobnost jeho autora.*“ Rozsudek SDEU (pátého senátu) ze dne 11.6.2020 ve věci C-833/18, Brompton Bicycle, bod 23 a shodně rovněž Rozsudku SDEU (třetího senátu) ze dne 12.09. 2019 ve věci C-683/17, Cofemel, bod 30.

⁴² CARON, Christophe. *Droit d'auteur et droits voisins*. 7. vydání. Paris: LexisNexis, 2020, s. 91.

⁴³ VIVANT, Michel. *Droit d'auteur et droits voisins*. 5. vydání. Paris: Dalloz, 2018, s. 320.

Již výše zmíněné francouzské rozhodnutí *Pachot* z roku 1986 týkající se originality počítačového programu odvozuje originalitu od existence tvůrčího prostoru pro vynaložení úsilí autora, které jde nad rámec svazující logiky.⁴⁴ Úsilí autora se odráží v prostoru pro volnou tvůrčí činnost. Kasační soud tím naznačil, že klíčové je svobodné rozhodování autora díla v průběhu tvorby. Právě v rozhodnutí *Infopaq* z roku 2009 Soudní dvůr poprvé uvedl, že originalita díla tkví ve volbách autora v průběhu jeho tvorby, které lze konkrétně v literárním díle vnímat především ve „výběru, uspořádání a kombinaci slov.“⁴⁵ Rovněž tedy v aspektu provedených voleb při tvorbě díla lze vnímat paralelu s rozhodováním francouzských soudů.

4.2 (NE)EUROKONFORMITA ČESKÝCH ROZHODNUTÍ

Jak jsem uvedla v podkapitole 2.2, unijní standard autorova vlastního duševního výtvoru má být správně přebírán členskými vnitrostátními soudy v případě rozhodování v autorskoprávních věcech. České soudy však stále aplikují ve své judikatuře test statistické jedinečnosti. Například Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.06.2015, sp. zn. 30 Cdo 360/2015 při posouzení originality verše určité písně plně přebírá citaci Rozsudku ze dne 30. dubna 2007, sp. zn. 30 Cdo 739/2007, která zní následovně: „*Jedinečnost díla přitom odpovídá i pojmu neopakovatelnost díla. Při tomto pojetí díla jako předmětu práva autorského tedy nejde o individualitu díla stoprocentní, ale jen o jedinečnost, která se blíží jedinečnosti absolutní.*“ Shodnou citaci uvádí Nejvyšší soud v Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.08.2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016 v případě posouzení originality části textu písně.

Měřítkem statistické jedinečnosti posoudil Městský soud v Praze v Rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23.09.2021, sp. zn. 15 A 88/2019-52 v bodě 31 originalitu posuzovaného novotvaru „*wisephora*“: „*Soud připouští, že pravděpodobnost, že tu bude další osoba, která použije též dvě slova „wise“ a „phora“ z různých jazyků a lingvistickou metodou blendingu je spojí*

⁴⁴ Cour de cassation, Assemblée Plénière, du 7 mars 1986, 83-10.477, Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007016934/>

⁴⁵ Rozsudek SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, *Infopaq International*, bod 45.

v jedno slovo „wisephora“, je nepatrná, nelze ji však zcela vyloučit. Lze proto uzavřít, že z hlediska kritéria jedinečnosti slovo „wisephora“ neobstojí.“

V České republice se tak i v rozhodnutích vydaných po přelomovém Rozsudku Infopaq objevuje měřítko originality ve smyslu statistické jedinečnosti, která však, jak je výše uvedeno, nekoresponduje s unijním kritériem originality díla. Vzniká problém rozporného výkladu originality autorského díla jakožto základní podmínky pro udělení autorskoprávní ochrany v právu Evropské unie a v českém právním systému.

5. DALŠÍ VÝVOJ JUDIKATURNÍ DEFINICE ORIGINALITY

Judikatura Soudního dvora ohledně pojmu originality v autorském právu nadále prochází vývojem. Aktuálně jsou před Soudním dvorem dvě předběžné otázky – švédská⁴⁶ a německá⁴⁷ – které směřují k přesnějšímu vymezení unijního standardu originality v případě děl užitého umění.

Ve švédské věci jde o spor mezi firmami Asplund a Mio ohledně jídelního stolu. Spor poukazuje na problém, jak vykládat originalitu díla tam, kde je výrazně omezen prostor pro tvůrčí svobodu z důvodu technických nebo funkčních aspektů. Švédský soud se ptá, zda je třeba posuzovat originalitu skrze rozhodnutí autora během tvůrčího procesu, nebo až na základě konečného výsledku, který odráží autorovu osobnost.⁴⁸ Odkazuje přitom na předchozí rozhodnutí Soudního dvora (*Painer*, *Football Dataco*, *Cofemel*, *Brompton Bicycle*), podle nichž originalita spočívá v projevu autorových svobodných rozhodnutí, která vyjadřují jeho osobnost.

Německý případ se týká nábytkového systému z trubek, jehož originalita byla zpochybněna. Klíčovou otázkou je, zda má být posouzení originality založeno na subjektivním vnímání autora nebo na objektivním pohledu třetích osob.⁴⁹ Německý soud se přiklání k objektivnímu výkladu, který považuje, na rozdíl od subjektivního pohledu, za vyhovující požadavku právní

⁴⁶ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.9.2023 ve věci C-580/23, Mio.

⁴⁷ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.12.2023 ve věci C-795/23, Konektra.

⁴⁸ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.9.2023 ve věci C-580/23, Mio, bod 10.

⁴⁹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.12.2023 ve věci C-795/23, Konektra, bod 21.

jistoty třetích osob. Podle něj je rozhodující celkový dojem díla a míra tvůrčího prostoru definovaná již danými technickými podmínkami.

Oba národní soudy vyjadřují svůj názor směřující k větší objektivizaci posuzování originality díla. Dle M. Jankoviče, zabývajícího se originalitou fotografických děl, je pravděpodobné, že Soudní dvůr tuto tendenci potvrdí a upřednostní objektivní standard originality před subjektivním pohledem samotného autora.⁵⁰ Subjektivní pojetí originality, vycházející z francouzské doktríny subjektivní koncepce, ve které osobní otisk autora představuje jádro originality, by bylo vhodné vnímat spíše jako pomocné měřítko. Subjektivní otisk autora může být zohledněn, ale pouze jako sekundární důsledek svobodných rozhodnutí učiněných v rámci objektivně existujícího prostoru pro kreativitu.

6. ZÁVĚR

Pojem originality autorského díla představuje v českém, francouzském i v unijním právu složitý a dynamický právní problém, který se nesnadno definuje. Proto se výklad tohoto pojmu v různých jurisdikcích vyvíjel odlišně. V článku jsem vymezila přístup k originalitě autorského díla v českém právním systému. Nejprve jsem analyzovala požadavek jedinečného výsledku tvůrčí činnosti v ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona, který je dnes chápán ve smyslu statistické jedinečnosti, jak ji formuloval Karel Knap po vzoru Maxe Kummera. České soudy i nadále v rozhodovací praxi používají tradiční test měřítka statistické jedinečnosti, který však neodpovídá harmonizovanému unijnímu standardu originality. Požadavek původnosti v ustanovení § 2 odst. 2 autorského zákona určený pro vybrané druhy děl vychází z kritéria původnosti uvedeného v unijních směrnících. Ze “směrníkové” původnosti vycházel Soudní dvůr při definování originality autorského díla ve svých rozsudcích. Z toho vyplývá, že kritérium původnosti v českém autorském zákoně je možné ztotožnit s unijním chápáním originality.

Poté jsem se v článku věnovala francouzskému přístupu k originalitě. Francouzské právo se vyznačuje historicky silným důrazem na subjektivní

⁵⁰ JANKOVIČ, M. *Originality Standard of Photographic Works in EU Copyright Law*. 1. vydání. Nizozemsko: Kluwer Law International, 2005, s. 309.

konceptu originality, která reflektuje osobní otisk autora v díle. Tato koncepce však byla postupně modifikována vlivem požadavku objektivizace kritéria osobního otisku v díle, a nakonec se v přelomovém rozsudku *Pachot* objevilo měřítko originality ve formě důrazu na duševní přínos autora společně s akcentem na prostorovou volnost pro tvůrčí rozhodování. Takový přístup je možno považovat za kompromis mezi dualismem subjektivní a objektivní koncepce originality ve Francii.

Soudní dvůr ve svých rozsudcích vybudoval relativně ustálený unijní standard originality, kterým je „*vlastní duševní výtvor autora*“, přičemž tento pojem klade primárně důraz na svobodné tvůrčí volby autora, které se promítají do výsledného díla. Zároveň připouští, že originalita se může projevit v otisku autorovy osobnosti, avšak tento aspekt není dle mého názoru určujícím kritériem. Akcent na autorův otisk v díle v unijní judikatuře je však zajímavým spojením s francouzskou subjektivní koncepcí originality. Důraz na provedené volby při tvorbě lze rovněž vnímat jako inspiraci francouzským rozhodnutím ve věci *Pachot*.

V další části článku jsem uvedla vybraná rozhodnutí českých soudů vnesená po vymezení unijního měřítka originality Soudním dvorem. Zjistila jsem, že kritérium statistické jedinečnosti bylo nadále i přes harmonizovanou formuli originality autorského díla v českém právním prostředí soudy uplatňováno.

V závěru článku skrze aktuální předběžné otázky k Soudnímu dvoru ilustruji, že unijní právo směřuje k objektivizaci kritéria originality, které je založeno na analyzovatelných projevech tvořivé činnosti a nikoli pouze na subjektivní přítomnosti autora v díle. České soudy by měly při výkladu originality nyní důsledněji reflektovat evropský vývoj a přiklonit se k výkladu v souladu s judikaturou Soudního dvora, aby zajistily uplatňování eurokonformního výkladu a posílily základní princip právní jistoty. Tento posun je zvláště důležitý s ohledem na pokračující judikатурní vývoj a očekávaná rozhodnutí v aktuálně probíhajících řízeních před Soudním dvorem.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] AZORO, Chukwubi, AGULEFO, Queen O. Original under the law of copyright is distinct from the ordinary meaning of „original“: A discourse. *International Journal of Law*. 2021, roč. 7, č. 6, s. 29 – 36. ISSN: 2455-2194.
- [2] Bernská úmluva o ochraně děl literárních a uměleckých, publikovaná pod č. 286/1936 Sb. m. s.
- [3] Cour de cassation, Chambre commerciale, du 23 mars 1965, 61-13.823, Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000006968996/>
- [4] Cour de Cassation, Chambre civile 1, du 13 novembre 1973, 71-14.469. Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000006991012/>
- [5] Cour de cassation, Assemblée Plénière, du 7 mars 1986, 83-10.477, Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007016934/>
- [6] Cour de Cassation, Chambre commerciale, du 25 mars 1991, 89-11.204. Publié au bulletin. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. [cit. 03. 05. 2025]. Dostupné z: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000007119756/>
- [7] DAVID, René. *International Encyclopedia of Comparative Law, Volume XIV: Copyright*. 1. vydání. Tubingen: Mohr Siebeck, 2007, 315 s. ISBN: 978-3-16-149058-3.
- [8] DESBOIS, Henri. *Le droit d'auteur en France*. 3. vydání. Paris: Dalloz, 1978, 1003 s. ISBN: 2-247-00223-4.
- [9] Francouzský zákon č. 92-597, ze dne 1. 7. 1992, Code de la propriété intellectuelle, ve znění pozdějších předpisů. In: *legifrance.gouv.fr*. [online]. Poslední úprava 13.03.2025. [30. 04. 2025]. Dostupné z: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069414/
- [10] JANKOVIČ, M. *Originality Standard of Photographic Works in EU Copyright Law*. 1. vydání. Nizozemsko: Kluwer Law International, 2005, 352 s. ISBN: 978-94-035-1419-2.
- [11] KNAP, Karel. Užití autorského díla. *Aktuální otázky práva autorského, práv průmyslových, práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s. 23 – 26. ISSN: 1210-6348.
- [12] KNAP Karel. Quo Vadis současného autorského práva. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových práva soutěžního užití díla*. Praha: Univerzita Karlova, 1974, s. 15 – 33. ISSN: 0929-0907.
- [13] KOUKAL, Pavel. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2019, 524 s. ISBN: 978-80-210-9279-2.
- [14] KUMMER, Max. *Das urheberrechtlich schützbares Werk*. Bern: Stämpfli, 1968, 229 s.
- [15] LUCAS, André, LUCAS, Henri-Jacques. *Traité de la propriété littéraire et artistique*. 3. vydání. Paris: LexisNexis, 2006, 1570 s. ISBN: 978-2711012039.

- [16] Rozsudek SDEU (čtvrtého senátu) ze dne 16.7.2009 ve věci C-5/08, Infopaq International, ECLI:EU:C:2009:465.
- [17] Rozsudek SDEU (třetího senátu) ze dne 22. prosince 2010 ve věci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace, ECLI:EU:C:2010:816.
- [18] Rozsudek SDEU (velkého senátu) ze dne 4.10.2011 ve spojených věcech C-403/08 a C-429/08, Football Association Premier League Ltd, ECLI:EU:C:2011:631.
- [19] Rozsudek SDEU (třetího senátu) ze dne 1.12.2011 ve věci C-145/10, Painer, ECLI:EU:C:2011:798.
- [20] Rozsudek SDEU (třetího senátu) ze dne 12.09. 2019 ve věci C-683/17, Cofemel, ECLI:EU:C:2019:721.
- [21] Rozsudek SDEU (pátého senátu) ze dne 11.6.2020 ve věci C-833/18, Brompton Bicycle, ECLI:EU:C:2020:461.
- [22] Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23.09.2021, sp. zn. 15 A 88/2019-52.
- [23] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 2007, sp. zn. 30 Cdo 739/2007.
- [24] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.06.2015, sp. zn. 30 Cdo 360/2015.
- [25] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.03.2021, sp. zn. 27 Cdo 2023/2019.
- [26] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.
- [27] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.
- [28] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.
- [29] TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon, Komentář. 2. vydání. [online]. In: *beck-online.cz*. [online]. 2019. [cit. 30. 04. 2025]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwk5tlge4q&refSource=search&ols=telec%20a%20t%C5%AFma%20autorsk%C3%BD%20z%C3%A1kon%20koment%C3%A1%C5%99&searchType=normal&searchScope=all>
- [30] Tribunal de grande instance de Nanterre, 1ere chambre, du 10 mars 1993. *La Revue Internationale du Droit d'Auteur*. 1994, č. 157, str. 347 – 349. ISSN: 0035-3515.
- [31] TROLLER, Alois. Die Bedeutung der statistischen Einmaligkeit im urheberrechtlichen Denken. In: MERZ, H. a SCHLUEP, W., eds. *Recht und Wirtschaft heute: Festgabe zum 65. Geburtstag von Max Kummer*. Bern: Stämpfli, 1980, s. 265 – 276.
- [32] Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.08.2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016.
- [33] VIVANT, Michel. *Droit d'auteur et droits voisins*. 5. vydání. Paris: Dalloz, 2018, 1636 s. ISBN: 978-2-247-23179-9.
- [34] Zák. č. 121/2000 Sb., *zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)*, ve znění pozdějších předpisů.

[35] ZIBNER, Jan. Originalita v pojetí práva Evropské Unie. *Revue pro právo a technologie*. 2017, roč. 8, č. 15, s. 217-260. ISSN: 1804-5383.

[36] Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.9.2023 ve věci C-580/23, Mio.

[37] Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ze dne 21.12.2023 ve věci C-795/23, Konektra.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).
